

Lezen - leesstrategie - hv12

Auteurs

VO-content

Laatst gewijzigd

18 september 2019

Licentie

CC Naamsvermelding-GelijkDelen 4.0 Internationale licentie

Webadres

<https://maken.wikiwijs.nl/52663>

Dit lesmateriaal is gemaakt met Wikiwijs van Kennisnet. Wikiwijs is hét onderwijsplatform waar je leermiddelen zoekt, maakt en deelt.

Inhoudsopgave

Leesstrategie

Intro

Wat kan ik straks?

Wat ga ik doen?

Aan de slag

Stap 1: Kennisbank

Stap 2: De juiste aanpak kiezen

Stap 3: Hoofd- en bijzaken

Stap 4: Oefening zoekend lezen

Afronding

Samenvattend

Eindopdracht A: Toets

Eindopdracht B: Wie is het snelst?

Extra opdrachten

Terugkijken

Over dit lesmateriaal

Leesstrategie

Intro

In deze leesopdracht staat de **leesstrategie** centraal.

Bekijk deze video. Maak aantekeningen tijdens het kijken. Deze aantekeningen kun je gebruiken tijdens deze opdracht.

<https://youtu.be/RQSYRQwM2lc>

Wat kan ik straks?

Aan het eind van deze opdracht kun je:

- onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken en aangeven waar je op let als je de hoofdzaak van een tekst zoekt.
- het doel van zoekend lezen noemen en opschrijven waar je op let bij zoekend lezen.
- het doel van globaal lezen noemen en opschrijven waar je op let bij globaal lezen.
- het doel van intensief lezen noemen en opschrijven waar je op let bij intensief lezen.
- in verschillende situaties de juiste leesstrategie kiezen.

Wat ga ik doen?

Activiteiten

Aan de slag		
Stap		Activiteit
Stap 1	☐	Bestudeer het Kennisbankitem 'Lezen' en vul je aantekeningen uit de introductieopdracht aan.
Stap 2	☐	Wanneer gebruik je welke leesstrategie? Dat oefen je in deze stap.
Stap 3	☐	Je leest een artikel over hoofd- en bijzaken en kunt daar vragen over beantwoorden.
Stap 4	☐	Hoe lees je zoekend? Daarvoor ga je oefenen in deze stap.
Afronding		
Onderdeel		Activiteit
Samenvattend	☐	Hier vind je de kennisbanken die horen bij deze opdracht.
Eindopdracht A	☐	Je maakt de eindtoets: 'Leesstrategie'
Eindopdracht B	☐ en ☐	Wie kan het snelst zoekend lezen? Je schrijft een verslag van het wedstrijdje.

Extra opdrachten	☐	Er zijn meerdere extra opdrachten. Kies er één of twee uit en maak die opdrachten.
Terugkijken	☐	Terugkijken op de opdracht.

Tijd

Voor deze opdracht heb je **2 uren** nodig.

Aan de slag

Stap 1: Kennisbank

Bestudeer eerst onderstaande items uit de Kennisbank Nederlands. Vul tijdens het lezen van de Kennisbanken de aantekeningen die je hebt gemaakt in de intro aan.

Lezen: Hoofd- en
bijzaken

Lezen: Zoekend
lezen

Lezen: Leesstrategieën

Stap 2: De juiste aanpak kiezen

Je leest niet altijd op dezelfde manier.
Het ligt eraan wat je doel is.

- Leer je voor een proefwerk? Dan lees je alles nog eens heel erg goed.
- Lees je een tijdschrift voor je plezier? Dan blader je er heel snel doorheen. Je leest alleen de koppen en kiest dan wat je beter wilt lezen.
- Zoek je in een dik boek informatie voor je spreekbeurt? Dan begin je met de inhoudsopgave en het register.

Anders gezegd: je kiest steeds een andere **leesstrategie**.

Strategie betekent eigenlijk: de aanpak van een gevecht!

Je weet, dat het lezen van een grote tekst ook een heel 'gevecht' kan zijn. Dan moet je het dus slim aanpakken om te winnen.

Welke aanpak?

Hieronder zie je vijf manieren waarop je kunt lezen.

Koppel ze aan het juiste moment/huiswerk.

1. Je leest de koppen en daarna kies je iets wat je zelf interessant vindt.
 2. Heel goed lezen en proberen te begrijpen, aantekeningen maken en laten overhoren.
 3. Eerst alleen het begin en het einde van elke alinea lezen en de kopjes, daarna alles.
 4. Titel, begin, einde, tussenkopjes lezen, daarna per alinea hoofdzaken noteren.
 5. Zoeken in inhoudsopgave en register, lezen en hoofdzaken opschrijven.
- a. Huiswerk: Repetitie Biologie hoofdstuk 6.
 - b. Huiswerk: Maak voor Aardrijkskunde vier inzichtvragen over natuurrampen.
 - c. Huiswerk: Voor morgen hoofdstuk 3 over de oorlogen van Napoleon doorlezen.
 - d. Huiswerk: Maak een samenvatting van het krantenartikel over China.
 - e. De nieuwe schoolkrant staat op de schoolwebsite!

Stap 3: Hoofd- en bijzaken

Lees het artikel [Je hersenen zijn behoorlijk dom](#) snel door.
Scan de kop, de inleiding, tussenkopjes, begin en einde van elke alinea en de afsluiting.

Zoek op wat de hoofdzaken zijn:

- Wat is het onderwerp?
- Wat wil de schrijver beweren?
- Welke argumenten heeft hij?

Kun je nu de volgende vragen beantwoorden?

Je hersenen zijn behoorlijk dom

maken.wikiwijs.nl/p/questionnaire/standalone/2257052

Wat is het onderwerp van het artikel 'je hersenen zijn behoorlijk dom'?

- a. Mensenhersens zijn dommer dan slangenhersens.
- a. Mensenhersens zijn niet ingesteld op moderne gevaren.
- a. Mensenhersens zijn dommer geworden sinds de prehistorie.
- a. Mensenhersens zijn sinds de prehistorie ingesteld op de jacht.

Is het volgens het artikel gezond om bang te zijn?

- a. Nee, mensen die niet bang zijn, zijn volgens dit artikel vaker gezond.
- a. Nee, mensen die bang zijn kunnen volgens dit artikel niet goed meer nadenken.
- a. Ja, mensen die bang zijn reageren volgens dit artikel beter op noodsituaties.
- a. Ja, mensen die bang zijn beschermen zich volgens dit artikel beter tegen gevaar.

Welke zin past bij de hoofdgedachte van dit artikel?

- a. Het mensenbrein is roekeloos.
- a. Het mensenbrein leert langzaam.
- a. Angst is een slechte raadgever.
- a. Angst maakt mensen dom.

Stap 4: Oefening zoekend lezen

Gebruik nogmaals het artikel [Je hersenen zijn behoorlijk dom](#), maar ga nu op zoek naar specifieke informatie.

Stel je voor: je maakt een werkstuk over de aanslag op de Twin Towers in 2001, en komt dit artikel tegen. Welke informatie zou je kunnen gebruiken voor je werkstuk?

Maak hiervan een aantekening.

Vergelijk nu je antwoord met dat van een klasgenoot.

Ten slotte gebruik je het artikel nog een keer. Bestudeer nu alleen de twee gekleurde tekstblokjes.

Beantwoord de volgende vragen.

- Zijn deze tekstblokjes belangrijk als je de hoofdzaken van het artikel wilt begrijpen? Ja/nee, want...
- Met welk doel heeft de schrijver deze tekstblokjes gekleurd gemaakt?
- Met welk doel heeft de schrijver deze tekstblokjes in het artikel gezet?

Afronding

Samenvattend

Hier vind je de kennisbanken die horen bij deze opdracht.

Lezen: Hoofd- en bijzaken

Lezen: Zoekend lezen

Lezen: Leesstrategieën

Eindopdracht A: Toets

Eindopdracht A: Toets

De toets bestaat uit tien vragen.

Je moet acht vragen goed beantwoorden om een voldoende te halen.

Klik op de volgende link om te beginnen: Succes!

Eindtoets Leesstrategie

maken.wikiwijs.nl/p/questionnaire/standalone/2257057

Wat is ander woord voor 'Handig lezen?'

- a. Leesbegrip
- a. Snellezen
- a. Leesstrategie
- a. Leesmonopolie

Welk onderdeel sla je over als je een artikel snel wilt scannen op hoofdzaken?

- a. De afbeeldingen en grafieken.
- a. De tussenkopjes boven de alinea's.
- a. De vetgedrukte inleiding.
- a. De tekstblokjes met voorbeelden.

Waarom is een tekst in alinea's verdeeld?

- a. Dat maakt de tekst overzichtelijk, elke alinea is ongeveer even groot.
- a. Dat maakt de tekst begrijpelijk, elke alinea bevat één hoofdzaak.
- a. Dat maakt de tekst aantrekkelijk, hij lijkt zo korter.
- a. Dat maakt de tekst interessant, het nodigt uit tot lezen.

Hoe kun je snel zien of je een boek kunt gebruiken voor je spreekbeurt of werkstuk?

- a. Aan de titel en de schrijver.
- a. Aan de inhoudsopgave en de flaptekst.
- a. Aan het register en afbeeldingen.
- a. Aan de inhoudsopgave en het register.

Wat zijn voorbeelden van signaalwoorden in een tekst?

- a. Bijvoorbeeld en namelijk.
- a. Rood en knippen.
- a. Misschien en tegenwoordig.
- a. Later en vroeger.

Waarom is de inleiding van een tekst zo belangrijk?

- a. Daar staat het onderwerp beschreven en de hoofdvraag.
- a. Daar staat de mening van de schrijver meestal.
- a. Daar staan de belangrijkste feiten.
- a. Daar staat de conclusie van de schrijver meestal.

Waarom is de laatste alinea van een tekst zo belangrijk?

- a. Daar staat het onderwerp beschreven en de hoofdvraag.
- a. Daar staat de mening van de schrijver meestal.
- a. Daar staan de belangrijkste feiten genoemd.
- a. Daar staat de conclusie van de schrijver meestal.

Welke functie hebben afbeeldingen en grafieken?

- a. Ze zorgen voor een prettige onderbreking van de tekst.
- a. Ze laten geen meningen zien maar feiten.
- a. Ze zorgen voor een humoristische noot in het geheel.
- a. Ze laten vaak enkele hoofdzaken zien van het artikel.

Waarom is het handig om te letten op nummers en opsommingstekens in een tekst?

- a. Alle kans dat hier een aantal belangrijke zaken worden opgesomd.
- a. Alle kans dat hier de conclusies op een rijtje staan.
- a. Hier staat op een rijtje welke mensen hebben meegewerkt aan de tekst.
- a. Hier staat vaak een voetnoot waardoor je weet waar de schrijver informatie vandaan haalt.

Bij welke taak hoort intensief lezen?

- a. Opzoeken van informatie.
- a. Snel de hoofdzaken begrijpen.
- a. Studeren voor een proefwerk.
- a. Ontspanning zoeken.

Eindopdracht B: Wie is het snelst?

Eindopdracht B: Wie is het snelst?

Wie heeft gelijk?

Dit is een opdracht (wedstrijd) voor twee klasgenoten.

Stel je de volgende situatie voor:

- Je krijgt thuis ruzie met je oudste zus, omdat je een lege jampot in de afvalbak wilt gooien. "Dat hoort in de glasbak!" zegt ze.
- Jij: "Wat maakt dat nou uit, één zo'n jampotje".
- Zij: "Alles maakt iets uit! Volgens mij gooit iedereen in Nederland per jaar wel 50 kilo glas weg."
- Jij: "Onzin, dat lijkt mij veel te veel. Tien kilo misschien, dat lijkt me al heel wat."
- Oma bemoeit zich er ook mee: "Vroeger in de jaren zestig gooiden we misschien maar de helft weg van wat er tegenwoordig aan afval wordt geproduceerd."

OK, nu de feiten... Wie heeft er nu eigenlijk echt gelijk in deze kleine discussie?

Dat zoeken we uit. En daarvoor moet je zoekend kunnen lezen!

Wie heeft gelijk?

De wedstrijd gaat beginnen. Op pagina 1 heb je een kleine discussie gelezen.

Je gaat **zo snel mogelijk** op zoek naar antwoord op de volgende vragen:

1. Wie heeft gelijk, je zus, jij of geen van beiden? Verklaar je antwoord.
2. Heeft je oma gelijk? Waarom (niet)?

Begin tegelijkertijd met zoeken en houd de tijd goed bij!

Ga op zoek op internet. Maak aantekeningen.

Zorg dat je je antwoord onderbouwd noteert. Wie heeft er het snelste antwoord?

Maak een kort verslagje van de zoekopdracht.

- Waar heb je gezocht?
- Welke afspraken hadden jullie?
- Wat zijn je onderbouwde antwoorden?
- Wie was het snelst?
- Hadden jullie dezelfde antwoorden?

Lever het verslagje in bij je docent. Hij/zij let op het volgende:

- Zijn bovengenoemde punten allemaal verwerkt?
- Geeft het verslagje een duidelijk beeld van het 'wedstrijdje'?
- Zijn de gegeven antwoorden juist?
- Is het verslag minimaal een 1/2 A4 en maximaal 1 A4?

Succes!

Extra opdrachten

Tekstdoelen extra opdrachten

- Je vindt hier een werkblad met een tekst en een aantal vragen. Download het werkblad en beantwoord de vragen op het werkblad.

[Werkblad Lezen leesstrategie](#)

- Bespreek de vragen met een klasgenoot.
- Open nu de tekst 'Kinderen krijgen weer leesplezier' en lees hem.

Klik vervolgens de popup weg en beantwoord de vragen.

Kinderen krijgen weer leesplezier!

Welkom op de lerarenwebsite van Kidsweek in de Klas.

Kidsweek in de Klas is dé actuele methode voor **begrijpend lezen** voor groep 5 t/m 8 in het basisonderwijs. De methode verbindt de wereld van de krant en actualiteit met de wereld van het onderwijs. Op deze website vindt u alle informatie over onze actuele methode voor begrijpend lezen. Kidsweek

in de Klas maakt begrijpend lezen leuk! Kidsweek in de Klas bestaat uit de krant **Kidsweek**, een **lesboekje** en een **digitale leeromgeving**.

Het lesboekje bestaat uit:

- Uitleg van de strategie Begrijpend Lezen
- Opdrachten voor Begrijpend Lezen voor 3 niveaus (A/B/C)
- Nieuwswoorden en nieuwsplaatsen
- Zelfstandig werkkaart voor wereldoriëntatie
- Zelfstandig werkkaart voor onder andere mediawijsheid en geschiedenis
- Nieuwspuzzel

Inmiddels werken ruim 1400 scholen met Kidsweek in de Klas. Leerkrachten zijn erg enthousiast over de methode en zien het niveau van hun leerlingen met sprongen vooruitgaan.

<http://www.kidsweek.nl/voor-leraren/>

Tekstdoelen extra opdrachten

maken.wikiwijs.nl/p/questionnaire/standalone/2257064

Welke onderdelen van de tekst helpen je snel informatie te vinden?

Vink meerdere mogelijkheden aan.

- a. cursief gedrukte woorden
- a. afbeelding
- a. titel
- a. tussenkopjes
- a. woorden die vetgedrukt en onderstreept zijn
- a. bron
- a. opsommingstekens

Voor welk publiek is deze tekst bestemd?

Vink het juiste antwoord aan.

- a. leraren
- a. ouders
- a. lezers van Kidsweek
- a. kinderen van groep 5 t/m 8

Wat wil de schrijver met zijn tekst vooral bereiken?

- a. Hij wil de lezer iets laten weten.
- a. Hij wil de lezer ergens van overtuigen.
- a. Hij wil de lezer vermaken.
- a. Hij wil de lezer overhalen iets te gaan doen.

Terugkijken

Intro

- Heb je de video bekeken? Vond je de video een goed introductie op de opdracht? Gaf de Kennisbank nog veel aanvulling op de aantekeningen? Heb je ze goed kunnen gebruiken in de opdracht?

Kan ik wat ik moet kunnen?

- Lees de leerdoelen van deze opdracht nog eens door. Kun je de drie leesstrategieën noemen en beschrijven?

Hoe ging het?

- **Tijd**
Bij de activiteiten stond dat je ongeveer 2 uur met de opdracht bezig zou zijn. Had je die tijd ook nodig voor deze opdracht of kwam je tijd te kort?
- **Inhoud**
Wist je al iets van leesstrategieën? Schrijf op wat nieuw voor je was.
- **Eindopdracht**
A: Wat vond je van de toets als eindopdracht? Had je een goede score? Heb je geleerd van eventuele fouten?
B: Wat heb je geleerd van deze eindopdracht? Is het gelukt om je zoektocht in een verslag samen te vatten?
- **Extra opdrachten**
Heb je de extra opdrachten (op het werkblad) gemaakt? Wat vond je van de extra opdrachten? Ging het goed?

Over dit lesmateriaal

Colofon

Auteurs	VO-content
Laatst gewijzigd	18 september 2019 om 16:14
Licentie	Dit lesmateriaal is gepubliceerd onder de Creative Commons Naamsvermelding-GelijkDelen 4.0 Internationale licentie. Dit houdt in dat je onder de voorwaarde van naamsvermelding en publicatie onder dezelfde licentie vrij bent om: <ul style="list-style-type: none">• het werk te delen - te kopiëren, te verspreiden en door te geven via elk medium of bestandsformaat• het werk te bewerken - te remixen, te veranderen en afgeleide werken te maken• voor alle doeleinden, inclusief commerciële doeleinden.

[Meer informatie over de CC Naamsvermelding-GelijkDelen 4.0 Internationale licentie](#)

Aanvullende informatie over dit lesmateriaal

Van dit lesmateriaal is de volgende aanvullende informatie beschikbaar:

Leerniveau	;;;;;;;;;;;;;
Leerinhoud en doelen	;;;;;;;;;;;;;
Eindgebruiker	leerling/student
Moeilijkheidsgraad	gemiddeld
Studiebelasting	2 uur en 0 minuten
Trefwoorden	arrangeerbaar, leerlijn, rearrangeerbare

Gebruikte Wikiwijs Arrangementen

VO-, content. (2018). *Nederlands Kennisbank hv12*. https://maken.wikiwijs.nl/90574/Nederlands_Kennisbank_hv12

VO-, content. (2019). *Oefening - Template*. https://maken.wikiwijs.nl/138584/Oefening_Template